

Resumé

Lidský život a zdraví jsou těmi nejcennějšími hodnotami každého z nás. Neoprávněné zásahy, ke kterým může dojít při poskytování zdravotní péče, jsou spojeny s civilní odpovědností. Peněžní náhrada nemajetkové újmy byla v českém právu dlouho opomíjeným institutem a nyní je roztržena do dvou systémů, ochrany osobnosti a náhrady škody na zdraví. Bez hlubšího studia je tato právní oblast těžko srozumitelná samotným právníkům, natož potom laické veřejnosti.

Účelem této práce je prozkoumat aktuální stav posuzování nemajetkových újem a zhodnotit jeho klady a zápory. Zabývám se za typy zásahů do osobnostních práv, ke kterým dochází při poskytování zdravotní péče, a následně popisuji systémy, ve kterých vzniklá nemotná újma v českém právu odčihována. Přitom se podrobně zaměřuji na způsob určování výše peněžní náhrady za nemotnou újmu, výše peněžní náhrady českou soudní praxí skutečně přiznávané a zhodnocení přiměřenosti těchto náhrad.

Tato práce je rozdělena do čtyř kapitol. První kapitola přináší teoretický základ pro zbytek textu, vymezení základních právních pojmů a stanovení definic, se kterými bude dále v textu pracováno.

Druhá kapitola se zabývá jedním ze systémů nápravy nemotné újmy, a to ochranou osobnosti a v jejím rámci přiznávaným peněžním zadostiučiněním. Vymezuji zde jednotlivé předměty ochrany osobnosti ve zdravotnických sporech. Kapitola se dále zaobírá vývojem institutu peněžitého zadostiučinění, hledisky a principy, kterými se řídí jeho určování, i samotným účelem této náhrady. V neposlední řadě se v této kapitole zabývám výší aktuálně přiznávané peněžní satisfakce a faktory, které tuto hladinu ovlivňují.

Třetí kapitola je věnována druhému systému peněžní náhrady nemajetkové újmy, kterým je náhrada škody na zdraví. Je zde vymezeno, jaké typy škody jsou tímto systémem reparovány a jaká odpovědnostní schémata se zde uplatňují. Tato kapitola je však opět věnována zejména zkoumání vývoje a způsobu určování peněžní náhrady za různé typy nemajetkové újmy.

Čtvrtá kapitola se snaží kriticky zhodnotit některé důsledky současné legislativní i judikatorní praxe v oblasti peněžních náhrad nemajetkové újmy. Z podobného pohledu je na konec hodnocena i navrhovaná úprava nového občanského zákoníku.